

Charles-André Udry: Syrien – ingen återvändo

[Från [International Viewpoint](#), februari 2012. Charles-André Udry är en schweizisk ekonom och ansvarig för den politiska internettidskriften "A l'encontre" (www.alencontre.org). Han är medlem i "Mouvement pour socialism" i Schweiz.]

Den 1 februari 2012 avslutade Robert Fisk sin artikel i den brittiska dagstidningen *The Independent* så här: "Men det finns en fråga som ingen ställer. Antag att regimen [Bashar al-Assads] verkligen överlever. Vilket sorts Syrien skulle den härska över?" Med andra ord finns det ingen återvändo för revolten.

Varenda vecka, varenda dag registrerar polis- och militärstyrkorna på alla möjliga sätt tiotusentals demonstranter och oppositionella i olika städer och byar i landet. Och om striderna skulle upphöra imorgon så kommer det att leda till ännu mera död, tortyr och fångslanden – om regimen Assad blir kvar. Det fruktansvärda pris i mänskliga liv som den folkliga kampen har medfört är i linje med regimen avskyvärda och oförsonliga karaktär, och förhandlingar är inte möjliga med den och inte heller acceptabla för de som kämpar mot diktaturen.

Den 4 februari 2012 sa Khaled al-Arabi, medlem i en arabisk människorättsorganisation: "Den syriska armén bombarderar med raketer och robotvapen. I Homs gör den sig skyldig till ett fasansfullt blodbad av aldrig tidigare skådad omfattning..." Radiostationen France Internationale (RFI) rapporterade samma dag: "I Homs dödades enligt det Syriska nationella rådet (SNC) nästan 300 personer på en enda dag igår, fredagen den 3 februari 2012. Även om det är svårt att exakt veta vad som händer i landet som är stängt för pressen och utsatt för en strikt kontroll, så vittnar de bilder som sänds av arabiska TV-bolag och uttalanden från ögonvittnen om ett ökande och blint våld. Vittnen beskriver ett skoningslöst bombardemang, en stad som förvandlats till en krigszon. Inga människor eller kvarter har skonats och det som beskrivs är ett formligt blodbad."

Från olika källor framträder två viktiga beståndsdelar. För det första att revolten mot diktaturen har vuxit sedan november 2011. Den har spridit sig till de viktigaste städerna. Sedan att det har uppstått en rörelse från periferin mot centrum som har stärkts under de senaste månaderna. De skikt som deltar i mobiliseringarna mot diktaturen – ordet revolution ska förstås i denna mening – har dessutom breddats socialt. Bara förekomsten av en sådan "samhällelig front" gör det möjligt att förstå hur man kan bibehålla och stärka en organisation som säkerställer de återkommande mobiliseringarna; parollerna som ger mening åt varje "fredag" av kamp mot klanen Assads regim; storleken på begravingarna, som ofta skyddas av avhoppade soldater; den vård som ges till hundratals och åter hundratals som inte kan behandlas på sjukhus, eftersom de så kallade säkerhetsstyrkorna i så fall skulle kidnappa, tortera och döda dem; upprättandet av transporter och kommunikationer i en situation av krig. De lokala samordningskommittéernas verksamhet vilar på denna sociala bas. Det revolterande folket får hjälp från syrier utomlands som har tillgång till materiella resurser. Men det faktum att det inte är beroende av "utländska" krafter har förstärkt känslan av att det ska lita till sina egna krafter. Och det hjälper till att driva på de många sorters ömsesidig hjälp och självorganisering som existerar.

Massakrerna, tortyren av barn, våldtäkterna och morderna har oundvikligen inneburit att det har uppstått olika sorters självförsvar. Avhoppet blir allt fler: från regimen armé av de som vägrar att vara Assads blodtörstiga arm; bland ungdomar av de som vägrar att låta sig tas ut till militärtjänst. Dessa revoltens soldater – kända under namnet Fria syriska armén – har tillgång till lätta vapen. I denna mening har det inte skett någon verklig militarisering av kampen mot diktaturen, även om det har ägt rum direkta, om än relativt begränsade, sammandrabbningar som dock kan sprida sig efter massakrerna i Homs. Avhoppet belyser regimen misslyckanden. För att vara mer exakt: när en

sådan regim ställs inför en alltmer omfattande och långvarig revolt, kan den inte undvika en process av relativt sönderfall av sina olika maktcentra, i synnerhet som den är mer än 40 år gammal. Liknande perioder av kamp tidigare i historien visar att beslutsprocessen blir allt svårare ju längre mobiliseringarna varar och ju starkare de blir och inte slår till reträtt. Detta fenomen återspeglar tvivlen inom sektorer utanför den slutna kretsen av de få "familjer" som har monopol på makten och de korrupperande privilegier som härrör ur den. Det leder till en oberäknelig dynamik till och med bland de som leder förtrycket och de politiska operationerna. Och skiktet av handelsmän, återförsäljare, importörer och exportörer liksom de miljöer som är knutna till turismen oroar sig över sin osäkra ekonomiska framtid. Sanktionerna ökar beroendet av Iran, vilket inte betraktas som någon lockande lösning bland olika delar av mellanbourgeoisien.

Förvisso har regimen tillgång till terrorverktyg som Republikanska gardet och Maher el-Assads (Bashars bror) Fjärde division. Men ett tecken som rapporteras från olika håll går inte att vifta undan. Varför lägger regimen ner så mycket på att övervaka och hota de kristna och alawitiska miljöerna som utgjorde (och fortfarande utgör) dess "officiella" bas? Det är en del av regimen politik att ta religiösa minoriteter som gisslan. Den använder ständigt hotet om en omfattande hämnd – där "sunniter" skulle vara de "framtida herrarna" – i händelse av att regimen skulle falla. Och klanen Assad kommer att göra allt den kan – och har redan gjort – för att det ska uppstå sammandrabbningar mellan olika religioner och samfund. Det är därför det är så viktigt för de olika krafterna i denna gigantiska kamp mot diktaturen att ge ett budskap: trots det lidande och de förödmjukelser som det utsatts för, är urskillningslösa hämndaktioner uteslutna för de krafter som kämpar för att störta tyrannen. Det är en av sidorna i inriktningen för att försöka bredda den samhälleliga och politiska fronten, för att neutralisera vissa sektorer och försvaga regimen allt bräckligare bas.

Det så kallade internationella samfundets cynism är gränslöst. Media talar oupphörligt om resolutionsförslagen till FN:s säkerhetsråd. Ett flertal regeringar gråter krokodiltårar över det "stackars syriska folket" och fördömer den "grymme tyrannen" Assad, efter att tidigare ha tagit emot honom med pompa och ståt eller ha uppskattat hans roll i regionen, åtminstone som det mindre onda.

Frågan om vilken roll Assads Syrien ska ha i de "regionala åtgärderna" innebär ett annat problem än Gaddafis Libyen. I den nuvarande situationen – med en samhällsekonomisk kris och global oordning som är specifik för ett politiskt maktsystem vars brister är fullt synliga – har en hel del av agerandet på den diplomatiska scenen till funktion att dölja att de olika regionala och internationella "aktörerna" har svårt att slå fast en "väg till förändringar" som inte slutar med att man tappar kontrollen och leder till centrifugala processer i denna strategiska region.

Till synes har USA bestämt sig. Till synes. I själva verket är de inte särskilt oroliga över obeslutsheten kring de skrivna och omformulerade resolutioner som lagts fram inför säkerhetsrådet. Det passar Obamas administration utmärkt att kunna vinna tid och ge "humanitära" presskonferenser. Mubaraks fall och den nuvarande situationen i Egypten har förändrat den spelplan som USA och Israel har arbetat fram sedan åtminstone 1979. Relationerna mellan Hizbollah i Libanon och Israel är inte lugna, vilket gjorde Assads Syrien till en mycket "säkrare" gräns än någon annan regims gräns. Spänningarna till Iran är en annan faktor som talar för att hålla fast vid den gangster man är bekant med – Assad – eller ännu hellre en reviderad version av hans säkerhetspolitiska maskineri. Detta kräver tid för manövrar, eftersom de bör genomföras tillsammans med ett antal olika regeringar som är nya aktörer i denna del av regionen. Qatar kan förvisso finansiera muslimska brödraskapet i Tunisien och Egypten. Att lägga Syrien till denna lista är en ytterst delikat politisk uppgift, även med stöd utifrån.

I synnerhet som Turkiet vill ha sin del av kakan och dessutom är förmöget att skaffa sig den. Den ryska regimen vill försäkra sig om att behålla sina ställningar (bland annat hamnanläggningar) men kan inte spela ut något offensivt kort.

Det komplicerade spel av konflikter som har utgjort en så stor del av regionens historia genomförs idag i ett sammanhang där det gamla pusslets form delvis har raderats ut, alltmedan konturerna av det nya pusslet ännu inte tagit form. Därför är det så viktigt att ge politiskt stöd till det revolterande folket som litar till sina egna krafter och till solidariteten, och även att gå mot all utländsk militär intervention.

(Översättning från engelska, Göran Källqvist.)